

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:
Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 an 4-50 fil.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 24 cor
1/2 an 12 cor.,
1/4 an 6 cor.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oara 12 fil. a treia
oara 10 fil.

Tot ce privește
foaia să se adreseze
la: Redacțiunea și
administrațiunea
„Unirei“ în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Pacea.

În sfârșit, după sbuciumări îndelungate, mult dorita pace s'a restabilit în sânul partidului nostru național. Hărțuile îndelungate au lăsat de sigur urme, cari nu se vor putea șterge deodată dar în bucuria obștească, în pornirea nobilă de însuflețire toate supărările vor fi încurând uitate, în vederea idealului comun de luptă.

Avem un teren așa de vast și atât de multe sunt năcazurile noastre, încât într'adevăr ar trebui să înțelegem măcar acum, în clipa solemnă a împăciuirii, că toate forțele noastre trebuesc concentrate pentru ajungerea idealului nostru național și nu pentru strivirea noastră imprumutată, când suntem așa de puțin încă și atât de imperativă lipsă avem de strângerea cât mai compactă a rândurilor.

Mulțumită lui Dumnezeu și bărbatilor noștri conducători, că s'au curmat neajunsurile, ce ne stâgneau până acum; e timpul suprem să ne reculegem.

Nori grei și întunecați se îngâmădesc asupra noastră, de pretutindeni. Biserica noastră, limanul ocrotitor al nostru, la care ne-am adăpostit în vremile de restriște, este amenințată astăzi de o primejdie, care îi subsapă chiar temelile. Azi nici acest liman nu este scutit de aspirațiile cutropitorului șovinism, care nu are ce căuta în acest sfânt locaș, de unde se propovăduște pacea și dragostea între oameni.

Suntem chiar în zilele, când se expun pentru revizuire listele alegătorilor noștri. Conducătorii au cea mai strictă datorie de a supraveghia aceste liste și de a-și face observațiile de lipsă în timpul prescriis. Multe greșeli, ce se strecoară

în ele — intenționat, sau neintenționat — pot fi corectate încă la timp, așa încât dacă ne-am pomeni în fața unor alegeri dietale — lucru, ce ușor se poate întâmpla — am avea conștiința pe deplin împăcată, că ne-am îndeplinit datoria cu sfințenie până în sfârșit. Avem și așa destule obstacole de întâmpinat, pentru ce să întrelăsăm și măcar lucruri mai mărunte, cari ori și cum cad în sarcina noastră!

Mai este apoi chestiunea foarte vitală a școlilor noastre, a instrucției primarere și a *analfabeților*. Ori ce s'ar spune, numărul analfabeților este atât de mare în sânul poporului nostru și dacă ne place să spunem pretutindeni, ca o deviză mântuitoare: „În cultură este libertate“, suntem datori să ne îngrijim de o mișcare culturală cât mai intensivă, mai ales în pătura de jos a poporului nostru, ca să putem secera apoi roadele acestei culturi. Constatăm ou deosebită bucurie, că în privința aceasta „Asociațiunea“ a desvoltat în anii din urmă o activitate foarte rodnică.

Biblioteca „Asociațiunii“, care se desface azi în 10 mii exemplare — și se cetește, probabil, de 50—100 mii lectori — este cea mai sigură garanță, că poporul nostru e dornic de învățătură și că „Asociațiunea“ a aflat calea cea adevărată, încercând să între de-a dreptul la inima poporului. Un puternic mijloc de educație poporală sunt și prelegerile aranjate de singuraticile despărțăminte. Aceste prelegeri se țin tot mai sistematic și mai cu zel, chiar în satele, în cari bietul nostru țaran nu era obișnuit să i-se dea nici un sfat gratuit, ci să i-se ceară numai cu orice prilej sarcini și jertfe neîntrerupte.

E timpul să ne îngrijim și de *bunăstarea materială* a poporului nostru, căci ori-cum, aceasta este

temeiul vieții independente a unui popor. În această direcție „Asociațiunea“ a pornit chiar acum o mișcare foarte importantă pentru introducerea *societăților cooperative* în sinul poporului nostru. Nu putem să aprobăm îndeajuns această idee salutară, care va schimba în decurs de un deceniu numai soarta poporului nostru dela sate. În unul din numerii viitori vom reveni pe larg asupra acestor cooperative, după-ce chestia se va fi desbătut și în comitetul central. Amintim acum numai, că mișcarea aceasta privește de aproape și pe clericii seminarelor noastre, cari vor avea să fie conducătorii și spriginitorii acestei acțiuni salutare, când vor ajunge în fruntea satelor noastre, unde îi așteaptă un teren vast de muncă și o bogată recoaltă.

Cum vedem, terenul e destul de vast.

O muncă, ce are să decurgă cu puteri îndoite, ne așteaptă pe toți, dela frunțașii intelectuali, până la muncitorul cu palma și cu plugul.

Vremea urâtă a certelor să dispară pentru totdeauna lăsând locul păcii. Și pe urma ei vom avea să secerăm roade îmbelșugate, dacă ne vom împini datoria.

Am amintit numai câteva idei, cari toate își așteaptă cu înzistență întruparea în viitorul cel mai apropiat.

Vom reveni asupra unora din ele mai pe larg, deocamdată notăm un singur lucru:

Bucuria obștească pentru restabilirea păcii în rândurile noastre, departe de a fi un motiv de liniște, trebuie să ne fie cel mai puternic stimulent, pentru o muncă comună și intenzivă pe toate terenele vieții noastre publice.

Să ne stringem rândurile.

II.

Cetiam în „Libertatea“ (nr. 8—1912) articolul intitulat „Din țara dolarilor“ în care se scrie despre lucruri, cari nouă ni-se par a fi povești, dar cari sunt adevărate. Autorul acestui articol, dl. V. S. Moldovan, spune, că în orașul Chicago și măturătorii de stradă își au gazeta lor specială, ce apare săptămânal în 5000 de exemplare și că e abonată de toți cei 4800 de măturători, câți sunt în acel oraș.

Ne-ar cădea foarte cu greu, să ne asemănăm cu acești măturători, dar chiar se vrem să ne asemănăm, nu ne putem. Noi stăm mai pe jos cu mult în privința asta. În general luat noi... nu nutrim un interes așa de viu pentru foile noastre de specialitate nici ca hornarii, nici ca măturătorii și nici ca negrii din Chicago; căci dacă am nutri, atunci ne-am sili, ca se lucrăm mai eu dinadinsul într'acolo, ca „Unirea“ foaia noastră preotească se poată deveni un ziar de atare, carele să ne inspire, cum să lucrăm și să trăim în spiritul Evangheliei lui Hristos și cum să delăturăm abuzurile și obiceiurile rele dintre noi preoții și dintre credincioși.

Am zis și dintre noi preoții, căci nu numai între credincioși sunt abuzuri și obiceiuri rele, ci durere și între noi și unele încă foarte detestabile. Mi-aduc aminte de un caz concret, care ne poate servi ca oglindă, în care mulți ne putem vedea, cum am deviat de la calea cea bună. Un preot tinăr e dispus de administrator parohial în o parohie de mijloc, dar curat gr. catolică, devenită vacantă prin trecerea fostului administrator al ei — tot preot tinăr — în o altă parohie. E vorba dară de doi preoți tineri,

ambii teologi, cari în același timp potrec în seminar și prin urmare primesc aceeași învățătură și sunt pregătiți în același chip pentru viață. Și totuși într'un fel lucră unul și într'alt fel celalalt. Trei obiceiuri slabe află noul preot răspândite mai tare între credincioși: *pomenile cu pită și cu rachiu pentru sufletele repositașilor, neobservarea repausului Duminică și concubinajul*, cari toate au fost trecute cu vederea de antecesorul său. Fiindcă antecesorii noului administrator parohial, nu s'au silit, ca să împiedece obiceiul rău de a da rachiu și pită pentru cel repositat, au ajuns credincioșii să pună pomana, nu mai departe, ci chiar în tinda bisericii (sub turnul bisericii) lângă ușă, ca toți cei ce vin mai târziu la biserică, să poată mirosi mai întâiu holera jidanului și apoi fumul de tămâie. Ce nereverință față de cei repanzați, și ce rușine pentru cei ce pun astfel de pomeni, dar mai ales pentru preotul, carele nu le stărpește acolo, unde se pot stărpi, fără a fi pericol de desbinări în popor! Noul preot, după ce pregătește poporul prin câteva predici, le cassează. Toți iubitorii de rachiu li s'ar în cap, căci atunci când aud, că e pomeană la biserică vin și ei, ca să poată pufai în decursul slujbei, dar mai ales, când predică preotului, manifestându-și nerăbdarea, ca preotul să sfârșiască odată predica; și cari nici după binecuvântare nu mai așteaptă, numai ca în schimb mai curând să se poată împărtași din pomana jidanului. În urmă însă se liniștesc cei mai mulți dintre ei, căci li s'a spus, că asta e în contra credinții bisericii și ce e în contra credinții bisericii e păcat și tot ce-i păcat trebuie delăturat.

Ce s'a întâmplat cu reținerea dela lucrurile oprite în zilele de Duminică și sărbători? Dacă preotul strânge elacă și lucră cu carul și cu servitorii în aceste zile, dacă

nu face atrăgător serviciul liturgiei prin predici acomodate și atrăgătoare; atunci credincioșii mai bucuros vor potrece la crismă ori se vor duce și-și vor vedea, de lucrurile lor. Noul preot observă cu acuratețe Duminicile și sărbătorile, predică cu graul și cu pilda, că a lucra lucruri servile în Duminică și sărbători e păcat mare — și poporeni părăsese acest obicei și cercetează biserica mai cu dinadinsul.

Dar alt obicei dejositor! În comună află vre-o 16 familii, cari trăiau în concubinaj, în fărădelegi și păcate; ba ce e mai mult, află, că peste tot oamenii de aici socotese convețuirea asta afară de căsătorie ca un lucru de toate zilele, fără nici o importanță mai mare.

După multă stăruință însă preotul cel nou isbutește, să aducă înaintea altarului vre-o 8 dintre aceste familii nenorocite. Și ar fi putut, să facă și mai mult în privința asta în această parohie, dacă ar fi fost lăsat mai mult timp într'ansa — căci după 2 ani a fost permutat într'altă parohie — și ce e mai mult dacă credincioșii ar fi observat ceva uniformitate în felul de a lucra al preoților, cari s'au perândat în această parohie ori cel puțin, că și alți preoți propovăduiesc cuvântul lui Dumnezeu și lucră deopotrivă întru delăturarea acestui păcat. Și acum se vede mai bine aceea, la ce vreau să ajung: *Lipsește dintre noi preoții solidaritatea și uniformitatea în delăturarea abuzurilor și păcatelor dintre credincioși.* Și ne vor lipsi acestea și pe mai departe, dacă nu se va porni între noi o mișcare mai vie în privința asta; *dacă nu ne vom strânge rândurile, după cum bine accentuiază „un alt preot“* în un articol al Unirii (nr. 20—1912). Căci, dacă noi preoții am fi solidari în delăturarea abuzurilor, a obiceiurilor rele și a păcatelor din popor, atunci mai iute ne-am

FOIȚA.

PASTEL.

Se ridică albă, visătoare, 'ncet,
Puđruind cu aur vârful de brădet...
Trece printr'un nour fin ca spuma mării...
Îți pătrund în suflet tainele visării...
O văpaie slabă cade nesimțit,
Ca un vâl, pe parcul gol și desfrunzit.
Doarme lumea toată. Nu-i un om pe stradă,
Visul cu durerea iar s'au pus la sfadă...

Trist adorm, cu ochii ațintiți spre cer,
Simt cum arde 'n mine sufletul stingher...
E văpaie 'n fire și duioase șoapte...
— Ce-i cu tine suflet, de te pierzi în noapte?..
Hamlet.

Puișorii.

— Povestire originală a „Unirii“. —

Sunt patru. Când s'adună în jurul bunicului li ajung dela genunche până la pept. Își scutură părul bălai și li privesc cu ochii limpezi. Se înalță pe vârful picioarelor să-l poată mângâia, să-l netezească pe barba albă ca omătul. Pe cel mai mic, de doi ani, blăstămata de neru-sa l-a luvătat de nu-i zice altfel decât po-pa, po-pa. Bunicul e trecut la pensie. Slujbele prin parohie le îndeplinește

ficiorul său, „ficiorul popii“ cum li zice unii parohieni, iar alții „Anrelu popii“. Bătrânul merge regulat și acum, duminică și în sărbători și slujește liturgia în rând cu popa cel tinăr. Pe acasă citește în clasovul vechiu, mai într'o psaltire, slujbe pe cari tinărul nu vrea să le mai facă. Dar nepoții rar li dau un strop de pace. Trebuie să le arete chipuri, să le explice, să le cânte „Iordanul“ și mai ales să le spună povești. Cel mai mare, Nicușor, li îndemna mereu și pe cei mai mărunței: „Haideți la povești la bunicu“.

Uneori, întrerupt dela cetirea cutărei slujbe moșul voia să se scape mai repede.

„A fost odată o țară depărtată și în țara aceea toți oamenii erau cu puțină pricepere, proști cum se zice. Odată nimeri în satul lor un om cuminte. Stă el și se cruțește în mijlocul drumului. Era iarnă, și un ger turbat. De ce se mira streinul și stătea crucit? D'apoi pe acoperișul caselor eșiseră toți sătenii și zgriburau, cu mâinile întinse la fumul ce ieșea vâlmășag prin hoarne. Toți erau vineți cumu-i pruna, de frig. Mulți amortiseră.

— Ce faceți acolo oameni buni? Întrebă într'un târziu străinul.

— Ce se facem? Iacă degerăm de frig și fumul ăsta nu vrea să ne încălzească, răspuseră mai mulți. Dinții le clănțaneau de frig.

— D'apoi dumneavoastră la fum vă

încălziți, pe coperișele caselor? mai întrebă străinul.

— D'apoi cum?

— O neam păcătoș ce sunteți! Coborâți-vă, intrați în casele voastre, adunați-vă în jurul focului, și nu vă faceți de rușinea lumii, zise străinul cu scârbă și se mai duse pe-aci încolo să nu-i mai vadă.

Bunicul se adăncea repede în cetit în vreme ce, copiii după ce se priveau puțin, isbucneau în răs nestăpănit, un răs argințiu care gădilea foarte plăcut auzul popii cel bătrân.

— Și dacă a ajuns într'alt sat iar a dat de oameni proști? întrebă Nicușor, care contenia mai îngrabă cu răsul, dornic de-a auzi mai departe.

— Nu băete, spunea bunicul, apoi ridicându-și pe-o clipă ochii din carte: Vedeți și vă jucați, puișorilor, bunicul are de cetit.

— Iar vorbești cu Dumnezeu — întrebă Ionică.

— Da, puiule, când ne rugăm v'am spus că noi vorbim cu Dumnezeu.

— Și Dta te rogi? întrebă mai departe Ionică.

— Da, mă rog.

— Ba nu te rogi. Dta șezi. Noi când ne rugăm stăm în picioare, zicea Nicușor. Dta citești povești, ș'apoi ni-le spui nouă.

Bunicul se simțea puțin genat în fața puișorilor. El într'adevăr le-a spus de atâtea

ajunge scopul, chiar și acolo unde suntem amenințați de ghiară dușmane.

Altcum toată munca, ce va desvolta-o un preot în o parohie în privința asta, va fi mai totdeauna o muncă zădarnică.

Concubinii după învățătura Domnului Hristos sunt păcătoșii publici, dacă nu se îndreaptă și nu dau semne de îndreptare, nu pot primi deslegare în spovedanie și prin urmare nu pot fi nici decum împărtașiți cu sf. cuminicătură și încă înaintea altarului, publice și deodată cu ceilalți creștini cari manifestează pocăință adevărată. Ce vom zice, dacă un șir întreg de preoți vreau să știe, că e un sacrilegiu, un păcat înfiorătoriu a face totuși lucrul acesta? Și ce se va alege de poporul credincios din o atare comună? Că ce ținută vor lua față de noul preot, mai ales, cei ce veșuiesc în fărâdelegi, aceea ușor se poate înțelege. Și ca să mă întorc la cazul concret de mai sus: Când noul preot le interzise concubinilor, de a se apropia de sf. altar, ca se primească sf. cuminicătură, aceștia dimpreună cu neamurile, ba în general toți credincioșii sar cu gura la preot — și de aici șicanări peste șicanări, — că am mai avut noi preoți învățați, ca d-ta dar n'au făcut, ce faci d-ta cu noi."

Mulți vor fi zis atunci, că preotul lor e un nebun și vor fi zis mai vărtos după ce ducându-se la un preot de ai noștri din alt sat, deși acesta știa bine, că dânsii trăiesc în fărâdelegi, totuși i-a spovedit și cuminecat pe toți. Ce vor zice însă ei despre acest preot aspru, acum când — fiind dispus dânsul ca preot în altă parohie, — noul administrator de prezent al parohiei, carele încă li cunoaște foarte bine pe acești concubini, totuși i-a cuminecat în anul trecut și-i va mai cumineca și încă publice și înaintea sf. altar și în anul acesta? Și aceste sunt cazuri concrete!

Da, trebuie, să ne strângem rândurile!

Trebuie să arătăm că suntem una în credință și una în păstoria turmei. Nu mai merge, ca mai demult! Cei mai mulți dintre credincioșii noștri, umblând prin țări depărtate, ca să-și câștige pâinea de toate zilele, s'au deșteptat — durere, că unii în sens rău — și nu se mai mulțumesc, ca preotul să le spună, că lucrul cutare e așa și așa, ci îl întreabă și așteaptă să le spună, că pentru ce este așa și pentru ce dânsul nu lucră așa cum lucră ceilalți preoți. Și iată, că aici putem ajunge în încurcătură. După cum în încurcătură putem ajunge, când ne întrebăm cineva, că dacă călcarea postului e păcat de moarte, atunci preoții pentru ce nu postesc? Ori dacă pomana cu rachiu nu-i pomana adevărată, atunci preoții noștri de prin parohiile vecine pentru ce o sufer, ba unii dintre dânsii închină și ei cu sticla în rând cu cantorul, crâșnicul și ceilalți credincioși? Ori dacă e păcat mare a lucra lucruri servile Dumineca și în sărbători, atunci preoții de prinprejur pentru ce lucră și strâng claci în astfel de zile oprite? Și acestea sunt tot cazuri concrete, ce le întâlnim în zeci de comune. Căci nu suntem solidari, nu vrem să fim uniformi!

Iată dar motivul — după a mea părere — foarte ponderos, care m'a îndemnat, ca să scriu și eu despre unele din chestiile cari trebuie să ne preocupe mai mult în zilele noastre de grea ispită pentru credință și limba noastră și asupra cărora ar trebui să se discute cu mai mult foc și însuflețire sfântă. *Pe al nostru steag să fie scris „unire“ „unire“ în cuget și în simțiri și „unire“ zilnică — să avem pe mesele noastre, — ca să putem înfrunța ori ce loviri.*

Un al treilea frate.

Tot mai pe față! Știam noi, că Episcopia maghiară, proiectată a se înființa, nu izvoarește din vre-o necesitate religioasă sau morală, ci e un simplu act politic, care ținește, ca și întreaga politica de astăzi, la maghiarizarea acelor, pe care Dumnezeu i-a lăsat a se naște din neamuri nemaghiare. Lucrul acesta însă se mai tănuia până acum, măcar pentru ochii lumii. Acum nu se mai face taină. Maghiarizarea nemaghiarilor iase tot mai pe față și e proclamată ca un principiu.

Astfel „Pesti Hirlap“ din 17 Martie, în articolul intitulat „Hajdudorog vagy Nyiregyháza?“ nu se știește a proclama dela început: „Inființarea Episcopiei gr. cat. maghiare este de interes național și de stat maghiar“.

Și încă Episcopatul nostru a înaintat la Roma un Memorand în aceasta chestiune, ziarul din „Lipotváros“ cere nu mai puțin decât statar asupra Episcopilor noștri. „Aceasta e o tradare atât de josnică, încât pentru pedepsirea ei numai statarul și „o frânghie scurtă în vârful unui lemn înalt“ ar fi potrivite“. Așa zise „Pesti Hirlap“ și pentru autenticitate cităm verbal „olyan alávaló árulás ez, amit a gör. kath. püspöki kar elkövetett, melynek csak a rögtön itélet és „rövid kötél magas fa tetejében“ lehetne az illő megtorlása“.

Stilul acesta potrivit la timpurile ce se reamintese în 15 Martie, este primul echou al ziaristiceii jidano-maghiare la cuvântul patriotic al „Episcopului“ reformat Balthazár Dezső, care a aflat de cuviincios a se amesteca într'un mod așa de marțial în chestiunea Episcopiei gr. cat. maghiare. Alianța aceasta a calvinismului maghiar și a ovreismului francmazonic arată din destul că ce făc catolic (?) trebuie să se ascundă în fașile Episcopiei proiectate.

ori, că rugăciunile le zicem în picioare ori în genunchi înaintea icoanelor. Și el ședea și cetea o psaltire, pentruca „s'arete Dumnezeu niște hoți de cai“. Psaltirea e lungă și moșul e cam slăbit și de aceea îl pune păcatul să se mai lase și pe vr'un scaun în cursul cetirii.

Vedea că nu poate să scape, și recunoscător că nu-i mai pomenese nimic de rugăciune, îi întreba zimbînd și mîngăindu-i pe părul moale:

— Care?

— Cea cu păsăruica verde!

— Cea cu sfânta Vineri.

Și copiii pomeneau o sumedenie de povești pe cari le auziseră dela bunici, dar pe cari le amestecară, încât nu știau nici una cum se cade.

În urmă pușorii stăruiau asupra unei singure.

— Bun, făcea bătrânul, în vreme ce copiii se cuibăreau pe lângă el pe laviți, pe după masă, așteptând cu ochii deștepți. Până ținea povestea, nora, prenteasa cea tină,

intra în restimpuri în casă, privea cu dragoste la copii, la bunic, în vreme ce căuta câte ceva. Ridica un deget, semn ca să asculte copiii în tăcere. Mai adeseori le spunea părintele cel bătrân o poveste din care credea că pușorii vor înțelege că-i bine să fie omul drept și recunoscător.

„Era odată, pușorii, un om care avea doi copii. Mama copiilor nu-l putea suferi pe cel mai mare, pe Pătruț, pentru că nu-i era mamă bună. Mama lui cea bună a fost murit și tata lor îi adusesse altă mamă. Femeea tot cu gura la omul ei:

— Să-l duci, să-l prăpădești pe mișelul de Pătruț, că altfel eu nu mai rămân în casa ta.

Azi așa, mâne așa, până când într'o bună dimineață zise tatăl copilului:

— Măi Pătruț!

— Aud — răspunse copilul.

— Să vii tu cu mine la pădure s'aducem niște lemne de foc.

— Vin îndată!

S'au dus ș'au adunat două sarcini de

uscături. Una mai mică pentru Pătruț și una mai mare pentru tatăl său.

— Măi Pătruț, mai zise tatăl său.

— Aud.

— Să mergi pe drumul acesta tot înainte și vei da de niște fragi de pădure. Mănăcă până te vei sătura ș'apoi să-mi alegi tu pălărie și mie vr'o câteva.

Pătruț se învărti ca un prâsnel și o luă la fugă pe calea din pădure. Aflase fragile, era bătucit pământul de ele, și toate roșii și toate mari. Mănăcă el, se satură, adună în pălărie, și vine într'un suflet îndărăpt pe cale. Află sarcina lui de uscături, dar tatăl său nicăiri. Aleargă, strigă, plânge, pace bună. Tatăl său nu-i răspundea de nicăiri. Tot alergând se rătăci prin pădure și nu mai știa pe unde să ese. Căzu noaptea, când anzi departe lătrat de căne. O luă dincătrău se auzia lătratul, și tot merge, și tot merge priu desisuri, printre spini cari îl întapă. Și plângea nu durerea întepăturilor, ci gâciți de ce?

NEUMANN M.

furnizor imperial & regesc cameral și de curte,

Cluj, piața Mátyás király 14.

Pardesiu dela 32 Coroane în sus.

(46) 3-44

Mare asortiment de vestminte bărbătești, de juni și de fete.

Catalog se trimite gratuit și francat.

Costume de modă dela 36 Cor. în sus.

Nu-i mirare deci, că orașele patriotice rivalizează între sine, care se cuprindă la sinul său pe noul crainic al maghiarizării. Deocamdată se luptă orașul haiducilor cu Nyiregyháza. Și „Episcopul maghiar“ Balthazar a ținut să sprijinească pretenziunile *Dorogului*, care nu numai a dat pilda cea dintâi, cum îl laudă „Pesti Hirlap“, ci și „*Romei i-s'a împotrivit!*“ (szembe szállott még Romával is).

În același sens congregațiunea comitatului Hajdu se pune pe partea *Dorogului* pentru următoarele motive înregistrate în protocolul oficios al adunării:

...„Maghiarimea curată a acestui comitat va plini o misiune națională în creștere morală și patriotică a gr-catolicilor de limbă nemaghiară“.

...„Asupra gr-catolicilor *nemaghiari*, cari se vor ținea de episcopia Hajdudorog se va lăși și se va asigura direcțiunea patriotică“.

...„În seminarul ce se va zidi aici, se vor crește preoții, cari îmbrățișându-se în diecesă cu focul sacru al iubirii de patrie maghiare vor propovădui cuvântul lui Dumnezeu credincioșilor *nemaghiari*, fapt al cărui efect favorabil pentru întărirea noastră nu va lipsi“.

Pe lângă aceste motive destul de pregnante s'a mai grăbit să adaugă și „episcopul“ maghiar Balthazar, câteva motive tot așa de patriotice. Anume în propunerea sa făcută în aceeași congregațiune comitatensă, calvinistul Balthazar zice între altele și aceste cuvinte: „Astăzi nu e numai în interesul gr-catolicilor maghiari, ci în interesul întregii națiuni maghiare, ca episcopia gr-catolică maghiară proiectată să se realizeze cât mai curând cu reședința în Hajdudorog.“

...Pentru-că maghiarimea gr-catolică trebuie ridicată din starea ei de părăsire;

aceasta e un absolut *interes de stat maghiar*. Pentru-că nicăiri nu este o școală superioară gr-catolică maghiară, un pedagogiu și institut pentru cantori gr-catolici maghiari. Toate aceste trebuesc deci create. Pentru-că *gr-catolicimea maghiară* numai astfel se poate desvolta“...

Îngrijirea aceasta așa de părintească a calvinistului „vlădică“ aruncă o lumină destul de instructivă asupra pornirilor „catolice“ din care a izvorit idea episcopiei greco-catolice maghiare.

Iarăși „ghiarăle“. Să luăm aminte fraților, căci vremea este aproape. Ispititorii sunt mulți — ispitele multe, să grijim, nimic să nu ne amăgească din cele ale lumii. Ghiarele se ivesc, să le tăiem de pe acum, până când nu se implântă în carnea noastră. S'au ivit mai întâiu cu oarecare timiditate în răposata „Tribună“, iar acum se ivesc în toată golătatea lor în coloanele „Gazetei“ din Brașov. Da, s'au ivit, pentru-că ce altceva ar și putea să fie cele scrise în articolii „unui gr-catolic“ — decât ghiarele cele mai infernale!

N'au fost destule asupra noastră ghiarele șovinismului cutropitor, au trebuit să vină și ghiarele schismei. E interesant, într-adevăr! Alianța șovinismului și a schismei împetriva noastră. O alianță fără voie poate, dar alianță, care va face la tot cazul multe tulburări, care va produce multe răni pe corpul neamului nostru românesc. Ce le pasă purtătorilor de ghiare de toate acestea? Ei sunt satisfăcuți prea mult, dacă pot să rupă o parte a neamului nostru, în favorul ideii ori a schismei, — interesele lor atunci se validează, altceva lor nu le trebuie.

Să stăm puținel însă — și să vedem noile ghiare în toată golătatea lor. În nr. 49, 50 și 51 ai „G. T.“ dela Brașov, așa

numitul „un gr-catolic“ se ocupă din nou cu „episcopia gr-cat. maghiară“, într-o serie de trei articole. Sunt articole îndreptate contra Vaticanului, contra politicii lui, contra iezuiților, articlii în cari se anticipează aprobarea unei noi schisme a tuturor românilor ori cel puțin a celor vre-o 120 de parohii interesate. Planul înființării unei episcopii maghiare gr-cat. îl ia din cărua guvernului maghiar și îl pune jumătate în cărua bisericii rom.-catolice universale și a sistemului ei, care tinde spre unitate în toate, așadar supunerii tuturor catolicilor de orice rit din Ungaria — primatului din Strigoniu. Întreg spiritul articolelor e acesta: să dovedească, că pe noi nu într-o atâta șovinismul din țară ne mănă, ca mai vârtos sistemul iezuitic al bisericii catolice, a cărei interes ar fi sacrificarea noastră. Apelează la guvernul din România, cerându-i să expulzeze pe preoții catolici de acolo să le nimicească organizația. Și alte multe se mai scriu în acei articoli — adică tot ce poate să răsără din nește creeri bolnăvi, tot ce poate să iasă din mintea condusă de principiile logelor, tot ce poate spune „un gr-catolic de sârbătoare“.

Aceste firește, se scriu într'un ziar fără culorit pronunțat confesional, care ajunge și în mâinile laicilor și a preoților uniți (poate în cea mai mare parte) și astfel e un teren, potrivit pentru propagarea „ideii“.

Azi-mâne vom vedea astfel de lucruri scrise și în foi populare și așadar azi-mâne vom vedea ghiarele sgârbind pe față. Ar trebui, firește, să întrebăm pe numitul „un gr-catolic“, că de unde cunoaște el atât de bine politica Vaticanului, dar asta înzădar am face-o, pentru-că se ne-ar și putea răspunde un om care vorbește din lună? E totuși de tot interesantă propunerea ce o face — după ce atinge mai întâiu chestia unei eventuale schisme generale: — că adică cele 120 parohii să treacă la neunire. — Rizum teneatis — pentru-că mă rog, „în rândul întâiu își măntuiesc naționalitatea: neamul până una alta, iar preoții, parohiile și viitorul familiei lor“. Că acestea sunt lucruri imposibile? Asta pe „un gr-cat.“ nu-l privește, e vorbă numai, că trebuie să spui cuvinte frumoase, ca să propagi „ideia“. Dar, nunc venio ad grandissimum! Cele 120 parohii să treacă la neunire chiar și în cazul când apoi guvernul din aceste parohii ar înființa o episcopie gr-or. maghiară! Așadar iată, nu e chiar absolut de lipsă să măntuim naționalitatea celor 120 de parohii. Nu, e destul să le aruncăm în brațele schismei. Fie maghiari, dar fie gr-orientali! Pentru-că mă rog? Pentru ca să avem o biserică gr-orientală la granița diecezei de Gherla și Orade și — asta o adaug eu, (pentru-că „un gr-cat.“ se face că uită) — în Săcuime. Acesta ar fi ca un zid de apărare față de — episcopia dela Hajdu-Dorog.

O, mare înțelepciune a minții omenești! Cât de bine va fi atunci! Atunci firește, Români, cari vor învăța ungurește nu vor trebui să se alătore la Hajdu-Dorog, ci vor trece simplu la neunire și se vor alătura la noua *episcopie-zid* gr-or. maghiară. În Săcuime apoi va fi lume albă. „Ortodoxia“, se va întări și aici, și multe suflete va câștiga pe seama episcopiei gr-or. maghiare, multe suflete se vor maghiariza, dar vor fi „ortodoxe“ și asta e principalul! Nu mai continuu. Nici n'ar merita un articol așa de „gândit“

— Li era frică, spunea vr'unul dintre pușori.

— Frică! Pentru ce să-i fie frică? Pe copilul bun îl apără Dumnezeu și dacă Cel de sus ne apără, nimic rău nu ni se întâmplă. Pătruț plângea pentru-că nu aflase pe tatăl său. Ajunge în urmă la o casă care abia se zărea dintre tufșuri. Dă se deschidă, — poarta încuiată. Cănele lătra furios în curte și mușca din poartă.

Pătruț ciocăni de câteva ori. Se auzi un glas de muere bătrână.

— Cine-i acolo? întreba bătrâna.

— Eu Pătruț, răspuse copilul. El era ca de treisprezece ani.

— Om bun?

— L-am pierdut pe tata prin pădure, răspuse copilul plângând.

Poarta se deschise și pe Pătruț îl luă de mână o femeie îmbrăcată tot în negru. I-a dat de mâncare, l-a mângâiat, l-a pus să se culce.

Pătruț se culcă. Dar tot suspina și nu putea adormi.

— Li era frică de muerea cea bătrână, zicea vr'un copil.

— Nu-i era frică. Numai copiii cei răi sunt fricoși. El suspina pentru-că nu-l vedea în casă și pe tatăl său. Bătrâna veni lângă el și-i zise: „Nu plânge Pătruț, ai să-l găsești pe tatăl tău peste câteva zile.“

Pătruț adormi și dimineața femeia cea bătrână îl trimisese cu boii la păscut pe la

marginea păduri, prin fânețe. Dar nu-i dădu nimic în straiță, să aibă de mâncare peste zi.

Erau patru boi bătrâni. Albi și mari și cu coarnele răsucite. Gustau prin iarba înaltă. Nu trebuia să-i întoarcă, boii mănăcără până se săturară apoi s'au culcat și au început să rumege.

Pătruț ar fi dorit să se strecoare prin pădure să-l caute pe tatăl-său. Dar nu euteza. Se temea să nu apuce boii prin pășuni oprite, Dela o vreme flămânzi. Caută în traistă, dar nu află nimic. El răbda cât răbda apoi începu să plângă. Plângea acum de foame, căci sosise oșina cea bună și toată ziua nu mănăcase nimic.

— A fost rea bunica aceea de nu i-a pus în traistă pâine. Zicea vr'unul din micii ascultători.

— Trebuia să ceară dimineața, spunea altul.

— Și i-ar fi dat, zise cel mai mare.

— Da, adevărat Bunica aceea nu era rea. Ea l-a primit sara în casa ei pe Pătruț, l'a grijit ca pe copilul ei, zicea bunicul. Dar stați numai să vedeți. Plânge el Pătruț de foame, tot plânge, când iată numai că un bou se apropie de el.

— Pentru-ce plângi? Îl întrebă boul.

— Mi-e foame.

— Ți-e ciudă pe stăpâna?

(Va urma.)

ea al „unii gr-cat.“, să-i dea omul ceva atențiune, dacă n'ar fi aplicat spre seducerea multora și spre ispitirea multor suflete.

Noi fraților, să ne aducem aminte, că e vorbă de mântuirea sufletului nostru. Dar chiar și dacă ar fi cu puțință să abstragem dela acest punct de vedere, dacă vom judeca cu multă cumpăneală toate împrejurările, va trebui să ajungem la convingerea, că o eventuală schismă generală e cu neputință. De aceea agitația la schismă nu va avea alt rezultat, decât, că va deschide de nou ranele națiunii noastre, va bucăți și mai mult neamul și va crește ura între frați, și, va accelera și asigura nimicirea neamului românesc din țara noastră. Să fim dară trei fraților, să ne păzim turmele cu întreit zel, căci numai așa vom putea să facem, ca „vorbele umflate“ ca cele din articolii „unii gr-catolic“ să rămână numai vorbe umflate, și la timpul său, să nu poată produce nici un rău. Dela Sătmar ne-au venit știri lăsușitoare, cum cei, pe cari li credeam pierduți de bunăvoie stăruese pe lângă staulul nostru. Pe lângă astfel de augur, de ce să ne punem în serviciul acelor, cari nu binele neamului îl vreau, ci mai vărtos ocazia de a pescui în tulbure? *Septimiu Popa.*

Reviste.

Situația politică. Oligarhia maghiară face eforturi uriașe, ca să rămână la putere și pe mai departe — Khuen Héderváry. Foile guvernului atât cele de aici, cât și cele din Austria saltă de bucurie, că adevărat și Monarchul s'ar fi declarat, că singurul modus vivendi e azi regimul lui Khuen. Ba atotputernica coaliție: Kossuth—Apponyi—Andrássy—Tisza, ar fi și aflat deja formula, cum s'ar putea subtrage Khuen din obligoai, ce l'a luat asupra sa privitor la chemarea sub arme a rezerviștilor. Ținta lor e de a nu da puterea din mână, căci li-e frică de votul universal, de votul poporului. Chiar și Lukács ministrul de finanțe s'a alipit de tabăra aceasta atotputernică și se lapădă palam et publice de Justh, socialiști și natural — naționalități. Căci în definitiv lăpădarea aceasta a lor a tuturor ar fi să fie mai mult de noi, de a căror preținie se feresc cu toate mâinile.

Fapt e, că două tabere își stau față în față — țara democratică și coaliția câtorva conți reacționari. Iar ceea-ce în istoria Ungariei s'a adevărat totdeauna, că și tronul luptă alături de mulțime, pentru biruința democrației împotriva oligarhilor.

Greva minerilor de cărbuni. Toate încercările guvernului englez de a restabili pacea între minerii de cărbuni și între proprietarii minelor au rămas zădărnice.

Pagubele, ce s'au iscat pe urma acestei greve uriașe, cele publice și ale particularilor, calcula nu se pot. D'apoi încă mulțimea mare de lucrători, cari au fost concediați din multele fabrici, cari au trebuit să încete a mai lucra din lipsa de cărbuni! Dupăce guvernului nu i-a succes să facă pace, iar muncitorii au declarat că se vor solidariza cu minerii și vor proclama grevă generală — ministrul-prezident Asquit a elaborat un proiect de lege, care va fi desbătut de corpurile legiuitoare încă în săptămâna aceasta și în care se va statori *minimalul* de muncă pentru minerii de cărbuni. Astfel se speră, că în săptămâna viitoare va înceta greva în Anglia.

În Germania, unde o asemenea mișcare amenință a se generaliza, și ținutul Ruhr e încă și azi agitat, în urma ținutei conciliante a proprietarilor s'au mai domolit spiritele.

Noutăți.

Din dieceza Lugojului. Preaon. Valeriu Frențiu, protopop în Orăștie, a fost numit vicar al Hațegului în locul Rsmului dr. Iacob Radu, ales canonic. Sincere felicitări!

Regina României bolnavă. Din București se anunță, că Majestatea Sa Regina e bolnavă din cauza răcelei, și câteva zile va fi silită să zacă. Li dorim însănătoșare.

Congregațiunea comitatului Alba de jos își va ținea adunarea în 29 Martie a. c.

Pentru votul universal. Cetățenii democrați și radicali din Budapesta vor aranja Duminecă o mare adunare demonstrativă în favorul sufragiului universal, egal și secret. Adunarea se va ținea pe piața din fața muzeului, apoi demonstrații vor percurge în un cortej puternic câteva strade și se vor opri pe piața din fața parlamentului. Aici se vor ținea iarăși mai multe discursuri. Se fac mari pregătiri pentru reușita adunării. Prefectul poliției a dat concesiunea.

Biblioteca Academiei române. În luna Februarie 1912 s'au consultat 2591 volume și broșuri tipărite de câtră 1151 cetitori; 508 manuscrise, 1082 documente, 48 cărți vechi (1408—1830) au fost comunicate la 190 cetitori.

Colecțiunile bibliotecii au sporit în această lună cu 554 volume și broșuri, 313 numere de reviste române, 204 reviste străine, 3 atlase și hărți, 8 stampe și portrete, 5 volume manuscrise, 13 documente, 3 fotografii, 2173 foi volante, 19 monete și obiecte de muzeu.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

Vizita suveranului. Împăratul german Wilhelm va sosi în 26 Martie pe iahtul Hohenzollern la inzula Brioni pentru a face o vizită arhiducelui moștenitor Francisc Ferdinand și familiei Sale.

Poetul Goga liber. Expirând cele 30 zile de temniță dictate pentru ispășirea păcatelor agitatorice, poetul Goga a părăsit Sămbăta Săghedinul.

Contra atentatelor anarhiste După atentatul din Roma, guvernul rus a alevat ideea, ca guvernele singuraticelor țări să confereze în privința dispozițiilor urgente, priu cari s'ar putea pune capăt atentatelor anarhiste contra capetelor încoronate.

Un vas ungar atăcat de un fort turcesc. Agenția telegrafică ungară află din Fiume, că vaporul „Skodra“ aparținând companiei ungaro-croate, pe când se ducea din portul albanez Obiti la Fiume, a fost atins de mai multe focuri trase din fortul turcesc „Lusa“. Sunt doi marinari răniți. Dupăce vaporul a sosit la Fiume, a fost deschisă o anchetă. Marinarii, cari în cea mai mare parte sunt albanezi, pretind că vaporul a fost somat să se oprească în drum.

Nouă gazetă românească în Turcia. Frații noștri din Turcia, cari aveau și până acum o gazetă românească „Dreptatea“, care se tipărește în Salonic, au mai scos o gazetă numită „Flamura“ (flamura, steagul). Aceasta va fi organul societății române „Părintele Averchie“ și o scot Români din Veria (Caraferia). Li urăm viață lungă și putere de a îndrepta pe frații noștri totdeauna pe calea cea bună pentru neamul nostru.

Testamentul unui emigrat. Înainte de aceasta cu vr'o treizeci de ani, un Austriac a plecat în Africa de sud, unde se află nește ținuturi întinse, din a căror pământ scot, cei ce au noroc să găsească, scumpa peatră a diamantului. Acum Austriacul a murit lăsând în urmă o avere de șase milioane coroane. Se caută acum moștenitorii. E un singur moștenitor: un frate al mortului, care de prezent e servitor la o postă.

Publicațiune. Tîrgul de țeară pentru oi în Szászsebes se va ținea în 4, 5 și 6 Aprilie. Magistratul orășenesc.

Economii și grădinarii cum se cade, cari își știu face calculii în ale economiei, cumpără *sămânțuri* numai dela *Mauthner*, chiar și atunci, când dela alții le-ar putea cumpăra mai ieftin. Ei au aflat, din experință că pretul redus se poate face numai în paguba cumpărătorului, luând marfă de calitate mai proastă. (31) 9-13

Calfă tină și învățăcel

se primesc în prăvălia de manufactură și mărfuri curente. — La învățăcel se cere să fie absolvat 1—2 cl. gimnaziale sau asemenea școli.

A se adresa la:

Augustin Stupariu.
Balázsfalva.

(46) 5-6.

(40) 6-2.

Se caută

o bucătăreasă pentru „Internatul de fetițe din Blaj“. — Simbria 30 cor. la lună, odae separată și vipt.

Partea Literară.

VOEVOZII.

Povestire originală a „Unirii“.

de Dela Bistriță.

(Continuare).

Drept aceea logofătul Tomșa în cuvântarea lui, pe care o rosti în ziua înmormântării, aduse vorba și despre cele întâmplate:

„Boerilor D-voastră!

„Tocmai pe când ne porneam din Suceava cu gând de a ne abate în cetatea Iașilor spre a aduce închinăciunile noastre de sănătate Măriei Sale și a-i ura în numele Doamnei, în numele boerimeii noastre și poporului din Țara de sus, mulți ani norocoși și fericiți la cârmă, tocmai atunci, spre a noastră mare durere ni-am pomenit cu craii logofeți, ce ni-aduceau vestea de moarte a mamei Măriei Sale.

„Pe cât ne bucuram, că Țara noastră e iar cârmuită de domni și nu de boeri, tot pe atâta ne mâhniam de pierderea iubitei mamei a Măriei Tale. Dar ca să nu ne crezi fără dragoste față de Măria Ta, noi boerii din Suceava, în numele Doamnei Ruxanda, pornim-ni-am să luăm parte la înmormântarea jupăneșii Stana, de sf. pomenire, pentru a cărei vecinică odihnă Domnului să ne rugăm!

„Dar totdeodată cu acest prilej, fie-mi iertat a spune un lucru în fața tuturor boerilor de față, că pe nedrepte suntem ținuți de rău de unii din boerii ieșeni, că noi am ocrotit pe Petru Rareș, și nu pe Măria Sa, Ștefăniță.

„Noi am crezut, că el va fi cel mai destoinic, dar dacă bunul Dumnezeu ni-a orânduit pe altul de Voevod, suntem și cu dânsul mulțumiți și ne supunem cu toții și de aceea cât mai de curând îi dorim „bun sosit“ la noi în Suceava!“

Vodă primi cu dragă inimă cuvintele logofătului și îi mulțumi cu puține, dar calde cuvinte.

După înmormântare Ștefăniță se întoarse iar la Iași, de vreme-ce aștepta oștile de pe stopele Nistrului, cari trebuiau să sosească pe azi — pe mâni.

Logofătul cu ceilalți boeri se reîntoarse în Suceava, cu mare bucurie în suflet, că au mai înseninat negura gândurilor, ce frământau creerii domnești.

Tomșa aduse Doamnei Ruxanda și vestea, că Măria Sa, după-ce își isprăvește unele treburi, se abate spre Suceava la Curtea Domnească. Insuși Ștefăniță Vodă făgăduise logofătului, că pe ziua de sf. Mărie-mare, nădăduște să vină în Suceava.

Doamna Ruxanda nici nu se bucura, dar nici nu se întrista de sosirea lui Ștefăniță, fiind-că nu știa încă firea și năravul noului domn.

Totuși Doamna, ca o mamă plină de îngrijorință, vui să-și arate dragostea și bunătatea inimii chiar față de acest străin, care peste scurt va trăi sub același acoperiș cu dânsa. Avea de gând, să facă curtea oglindă, să-i împodobească calemul cu flori, cu scumpete de covoare și cele mai prețioase scule.

În ajunul Adormirii Maicii Domnului tunurile vesteau Sucevei sosirea noului Domn. Clopotele îngânate de surlete și buciurile oastei umpleau întinderile Țării de farmecul armoniilor sărbătorești.

Poporul întreg era în picioare, dornic să vadă pe tinărul Voevod al Moldovei. Călesile boeresti eșiau în calea Măriei Sale, chiar Metropoliul eși la poarta cetății să binecuvânteze sosirea noului crai.

Călărimea Sucevei condusă de hatmanul Voinea, care de o poștă de loc întâmpină alaiul domnesc, mergea în frunte. După ei perândau arnăuții, iar în mijlocul celor mai velite fețe ale Țării călărea Vodă Ștefăniță.

Nimeni nu-și putea închipui bucuria poporului, care nu mai sfârșia cu uralele lor și cu freneticul strigăt: „*trăiească Măria Sa, Vodă Ștefăniță*“.

Alaiul domnesc trase mai întâi la biserica sf. Voevozi, unde Doamna Ruxanda, pentru întâia dată, dădu binețele cu Ștefăniță.

După scurtă zăbavă în lăcașul Domnului petrecută în cucernică rugă de binecuvântare, în fanfara străbunei muzici, în salvele miilor de focuri, în asurzitoare urale ale norodului și în dangătele răsunătoarelor limbi de clopot, alaiul domnesc o luă încet-încet spre mândra Curte domnească.

CAPITOLUL VII.

Vodă Ștefăniță rămase încântat de marea primire a Doamnei Ruxanda, de prânzurile scumpe ce le dădea pe socoteala ei, dar mai mult de gingașa ei purtare față de dânsul. Chiar boerimea se învârtea împrejurul lui cu un fel de sfântă venerațiune, gata să-i îndeplinească ori-ce poruncă. Vodă încurând se deprinde cu viața dela Curte și cu boerii Sucevei, oameni buni și prietinoși. De aceea Vodă lasă deocamdată toate slujbele cârmei pe seama slujbașilor vechi.

Doamna Despina, care cu fiicele sale zăbovea la Curtea domnească, trebui să intre în cunoștință cu Vodă, — mai ales că cu toți ospătau împreună. Și lucru firesc, că Ștefăniță simțea o nespusă plăcere, când putea schimba câteva vorbe, batăr la masă, cu copilele Doamnei Despina. În scurt, se topi știala tinerilor, și începeau să vorbească mai în voie și să facă une-ori vre-o șagă, de se rupeau cu toți de ris.

Așa bunăoară, într-o bună dimineață înaltele fețe domnești se primblau prin minunatul parc al Curții. Farmecul florilor și armonia paserilor umpleau natura de parfum și înviorare.

În desigurul crengilor înverzite, în umbra unui nuc bătrân, din când în când se auzia cântecul unui cuc hazliu, ce cântă mesafirilor, din față spre semn de noroc.

Vodă Ștefăniță întrebă pe Ruxanda, care se preumbla împreună cu dânsul, pe alele parcului:

— Ști, de ce cântă cucul?

— Cântă, să-și ia de urt, răspunse jupănița, plină de zimbete dulci.

— Dar ian auzi, ne cântă din față...

— Apoi e semn de noroc!..

— Oare? — Să dea Dumnezeu să avem noroc!.. să ne cânte într'un cias bun!..

— Și ce-ai dori, Măria Ta?

— Eu, ce-ași dori? — Nimica alta decât o domniță frumoasă și câțiva Feți frumoși din lacrimă!..

Jupănița începu a zimbi, pironindu-și fața surizândă spre pământ. Într-aceea cucul

și întrerupse prorocitorul cântec, dar la îndemnul lui Vodă, după o scurtă vreme, începu iar să-i cânte parcă dinadins.

— Să-mi zici cucule, câți Feți frumoși are să aibă jupănița Ruxanda, m'ai înțeles?

Tocmai atunci și prorocul începu să cânte „cucu, cucu“... iar Vodă numără până la cinsprezece.

— Auzi jupănițo? — Zice cucul, că ai să ai cinsprezece feciori — înțelegi?

(Va urma.)

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

Revista „*Flamuri*“ nr. 5. anul al 7-lea, cu următorul sumar: C. Ș. Făgășel. — Literatură noastră dramatică. I. U. Soricu. — Fata lui Iair (poezie). D. N. Ciotari. — Pictura de rouă. Oreste. — Farmecul grădinii (poezie). G. Rotică. — Plânge inima (poezie). D. Tomescu. — Intelectualizare. M. Săulescu. Noapte (poezie). Nicolae Mateiu. — Pribeșii. I. Borcia. — Flori de primăvară (poezie). Xerxes. — „Improvizatorului“ Cincinat. Cronică: Lerm-Ler. — Cronică rimată: Hibernalia. I. — Epigramă „Maestrului“. Răspunsuri Bibliografie.

„*Luceafărul*“ nr. 10, 1912 cu următorul cuprins bogat și variat: „*Luceafărul*“. † dr. Ioan Borcia. Octavian Goga. Poetul (poezie). Corn. Moldovan. Sărbătoare mistică. Alice Călugăru. Rugă Soarelui (poezie). I. Agârbiceanu: Povestea unei vieți (roman). Dări de seamă: dr. Pavel Roșca. Elemente de metafizică. Cronică. II. Chondi: Evreii și literatura română. I. K.: „*Albina*“. Insemnări: Declarație. † dr. Ioan Borcia. Memoriul Tăntăilor. Concertul d-soarei Ana Voileanu. Concertul George Enescu. Opinia publică. Premiile și ajutoarele societății pentru fond de teatru român. Cocosul negru. Poșta Redacției. Bibliografie. Ilustrațiuni: N. Grigorescu: La fântână. Profesorul dr. Ioan Borcia între eleve.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abonamentul dela: *Hoccupdyi* pe 1912 sem. 1-iu. Binevoiti a îngrijii să se plătească și restanța de pe anii 1895—1-iu Iulio 1906. — Dr. E. P. Aiud pe 1912 sem. 1-iu. — *Grind* pe 1912 sem. 1-iu. — *Dezmir* pe 1912 sem. 1-iu. — *Szilgykövesd* pe 1907 și 1908 sem. prim. — *Groși* pe 1900 sem. 2-lea și 1901 întreg. Binevoiti a depura și restanța anilor următori. — *Borválaszt* pe 1910 și din 1911 pe trimestrul prim. Vă rugăm și pentru rest. — *Lupeni* pe 1912. — *Cerghidul mic* pe 1911. — *Silivașul inferior* pe 1912. — *Sănnicolaul mare* pe timpul din 1/12 1909 până în 1/12 1910. Pentru noi e irelevant de unde se plătește. Atâta e restanța. Abon. pe 1911 face 18 cor. — *Arad* pe 1912 sem. 1-iu. — *Vaidacuta* pe 1909 și din 1910 sem. 1-iu. Vă rugăm și pentru rest. — *Velcher* pe trimestrul ultim din 1911 și întreg ao. 1912. — *Tenș* pe 1912. — *Aiudul de sus* pe 1911 sem. 2-lea.

Proprietar-editor: AUREL C. DOMȘA.

Redactor respons.: AUGUSTIN GRUIȚA.

Concurs.

„MĂGURA“ institut financiar în Șimleu (Szilágyssomlyó) prin această publică concurs pentru ocuparea postului de contabil având reflectanții a-și dovedi calificațiunea obținută și praxa câștigată.

Terminul concursului e până în 15 Aprilie a. c. st. n.

Cererile se vor adresa subscribului.

Salariul pentru primul an de probă e 1600 cor.

Postul se va ocupa în 1 Maiu a. c. st. n.

Din ședința direcțiunii inst. financiar „Măgura“, ținută la 8 Martie 1912 st. n.

Din încredințare:

Dr. C. Meseșian,
iuriconsultul inst. „Măgura“ în
(40) 3-3. Szilágyssomlyó.

Onorată Preoțime!

Vă rog a nu întârzia cu comanda de vin pentru sfintele paști, ca să poată ajunge la timp.

Rămân, rugându-mă de spriginul On. Dvstre, asigurându-Vă de serviciu creștinesc.

Cu toată stima:

Petru Benea,
proprietar de vii
Világos, com. Arad.

Catalog să trimite gratuit. (44) 8-13

Atragem atențiunea

la pepiniera „Domeniului românesc din Bobalna“ lângă Oraștie, a cărui proprietar e **Dr. Aurel Vlad**, unde se află de vânzare pentru primăvara anului curent un (1) milion

altoi de vie americană,

din calitățile (soiurile) cele mai distinse pentru vin și masă, pe lângă celea mai moderate prețuri. — Viță americană cu și fără rădăcină, și ochiuri pentru altoit din toate varietățile (soiurile) încă se află de vânzare.

Fiind pepiniera noastră bine îngrijită, n-a fost atăcată de peronosporă, altoii sunt desvoltați la perfecție. Pentru altoii liferați din pepiniera noastră garantăm, că soiurile sunt curate.

La cerere să trimită *franco și gratis* catalogul despre altoi de viie cu prețuri și cu îndrumări practice pentru plantarea și lucrarea nouelor vii

Proprietarii de vii să se adreseze cu încredere deplină la (19) 21-45

Administrația „Domeniului din Bobalna“
Bábolna u. p. Szászváros.

Reuniunea de Consum ca societate pe acții în Boușarul inferior.**Convocare.**

„Reuniunea de Consum ca societate pe acții în Boușarul inferior“ își va ținea

a V-a adunare generală ordinară

Duminecă, în 31 Martie st. n. a. c. în localitatea institutului la 3 ore p. m. la care On. acționari sunt rugați a lua parte în persoană sau prin delegați.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre agendele institutului pe anul V. de gestiune.
2. Raportul comisiunii de supraveghiere.
3. Decidere asupra profitului curat.
4. Darea absolutorului.
5. Alegerea comitetului de supraveghiere pe 2 ani.
6. Inmulțirea capitalului social.
7. Eventuale propuneri.

Direcțiunea.**Contul Bilanț. — Mérleg számla.**

la 31 Decembrie 1911.

1911 december hó 31-én

Active — Vagyon.

Cassa — Pénztár	2414'85
Marfa în 2 prăvălii la 2 debitori — Árucikkek 2 üzletben 2 adósnál	5203'18
Mobilier — Butorzat	373'68
	<hr/>
	<hr/>
	7991'71

Passive — Teher.

Capital social — Alaptőke	1200'—
Creditori — Adóságok	3633'26
Fond de rezervă — Tartalék alap	555'46
Rem. neridicată — Fel nem vett jutalék	24'55
Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék	49'12
Profit curat — Tiszta nyereség .	2529'32
	<hr/>
	<hr/>
	7991'71

Contul profit și Pierderi. — Nyereség és veszteség számla.**Eșite — Kiadás.**

Spese generale — Általános költség	82'38
Interese — Kamat	240'—
Dare — Adó	147'68
Salare — Fizetések	1088'80
Profit curat — Tiszta nyereség .	2529'32
	<hr/>
	<hr/>
	4088'18

Întrate — Bevétel.

Profit la accis — Nyereség az accisnál	8'66
Profit la mărfuri — Nyereség árú- cikkeknel	4079'52
	<hr/>
	<hr/>
	4088'18

Boușariul inf., la 31 Dec. 1911. — Alsóbauczár, 1911 évi december hó 31-én.

Romul Raca m. p.
director — igazgató.

Petruț Raca m. p.
cassar — pénztárnok

Iosif Olariu m. p.
contabil — könyvelő

Membrii în direcțiune: — Igazgatósági tagok:

Delinesc Petru m. p.

Obrejan Ion m. p.

Aglicer Iuon m. p.

Raca Petruț m. p.

Contul Bilanțului și al profitului examinându-le și confrontându-le cu cărțile principale și auxiliare le-am aflat exacte și în consonanță.

A mérleg számlát és nyereség számlát a fő és segédkönyvekkel összehasonlítván és megvizsgálván, helyeseknek és megfelelőeknek találtuk.

Boușarul inf., la 31 Ianuarie 1912. — Alsóbauczár, 1912 évi január hó 31-én.

Toltiș Rusalin m. p.

Simulesc Moise m. p.

Raca Dionisie m. p.

membrii în comisia de supraveghiere — felügyelő bizottsági tagok.

(52) 1-1.

Nr. 23—1912.

(51) 2—2.

Concurs.

Intreprinzătorii doritori de a executa lucrările necesare la edificarea școlii gr.-cat. din Presaca de Secaş, prin aceasta se recească să-și înainteze ofertele în scris, însoțite de cautiunea de șapte sute coroane, la oficiul parohial cel mult până în 27 martie st. n. 1912 la 10 ore a. m.

Ofertele intrate mai târziu nu se vor lua în considerare.

Operatele despre această lucrare și anume: formularul de contract, condițiunile de edificare, preliminarul de spese și planul aprobat de Preaveneratul Consistor Metropolitan la 27 Iunie 1910 sub Nrul 3313 se pot studia zilnic la oficiul parohial gr.-cat. Curatorul bisericesc își rezervă dreptul de alegere dintre minusoferenți.

Presaca de Secaş, în 29 Februarie 1912.

Ioan Popa Popasu,
preot gr. cat.

Petru Mitea,
curator prim.

Capital social Coroane 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Post sparcassa ung. 29.349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **Parteniu Cosma**,
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“.

„Banca generală de asigurare“ face tot felul de asigurări, ca și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări „Banca generală de asigurare“ le face în condițiile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbății de încredere ai societății.

Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății.

»Banca generală de asigurare« dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire, că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“
Sibiu—Nagyszeben. Edificiul „Albina“.

(1) 12—527

Români replantați viile cu altoi dela firmă Română!

„MUGURUL“

însoțire economică Elisabetopol—Erzsébetváros.
(Kis-Küküllő v.m.)

Altoi de vie!

Calitate distinsă — pe lângă celea mai moderate prețuri soiuri de vin de masă.

Vită americană cu și fără rădăcină, Ochiuri de altoi,
Vită europeană cu rădăcină

se află de vânzare la —

Însoțirea economică

„MUGURUL“

Elisabetopol—Erzsébetváros.

Material disponibil în altoi peste

trei (3) milioane.

Școlile noastre de altoi n'au fost atâsate de peronosporă.

Altoii sunt desvoltăți la perfecțiune!

La cumpărări pe credit cele mai ușoare condițiuni de plată.

La cerere prețurent și instrucțiuni gratis și franco.
(104) 38—?

Români! Trimiteți băieții la cursul practic de altoi.

Români! sprijiniți fratele românesc și nu mai așteptați să vă treacă binole!

Prima condiție de reușită este de a folosi material solid!

Singurul institut de asigurare ardelean

„Transsylvania“

SIBIU

Strada Cisnădiei 5. Strada Cisnădiei 5.

recomandă

Asigurări împotriva focului

pentru edificii, recolte, mărfuri, mașini, mobile etc. în condiții avantajoase și cu premii ieftine.

Asigurări pe viață

(pentru preoți și învățători confesionali romani gr.-cat. avantajii deosebite) pe cazul morții cu termen fix, cu platire simplă sau dublă a capitalului, asigurări de penziune și de participare la câștig, asig. de zestre și asig. peorale pe spese de înmormântare. Mai departe contra accidentelor, infracției (furt prin spargere) asig. p. pagube la apaducte.

Sumele plătite pentru pagube de foc până la	
finea anului 1910	K. 5.008.540-78
Capitale asigurate pe viață achitate	4.524.301-12
Starea asigurărilor cu sfârșitul anului 1910	foc „ 119.529.992—
Fonduri de întărire și de rezervă	viață „ 11.020.266—
	2.422.217—

Prospecte și informații se dau gratuit în birourile Direcțiunii și la toți agenții.

Persoane versate în achiziții cu cersuri bune de cunoștință se primesc în condiții favorabile în serviciul institutului.

(8) 38—?